

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Obce Baškovec

2020 - 2024

Spracovateľ: Mgr. Patrícia Tižová

Zadávatel: Obec Baškovec

Komunitný plán sociálnych služieb obce Baškovec na roky 2020-2024 bol schválený obecným zastupiteľstvom v Baškovciach uznesením č. _____ dňa _____

Peter Báthory, starosta obce

OBSAH

ÚVOD	3
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ – KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	4
1.1 Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020	5
1.2 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb v SR	5
1.3 Zadávatelia sociálnych služieb	8
1.4 Objednávatelia sociálnych služieb	8
1.5 Poskytovatelia sociálnych služieb	9
1.6 Prijímatelia sociálnych služieb	9
1.7 Verejnosť	9
2 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE V OBCI	10
2.1 Princípy a zásady komunitného plánovania	10
2.2 Uplatnenie princípu integrovaného prístupu	11
2.3 Komunitné plánovanie v obci	13
2.4 Nadväznosť na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK	13
2.5 Organizácia komunitného plánovania v obci	14
2.6 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	14
2.7 Fázy komunitného plánovania	16
3 ANALÝZA SOCIÁLNO-DEMOGRAFOCKÝCH ÚDAJOV OBCE	17
3.1 História obce Baškovec	18
3.2 Sociálno-demografická štruktúra obce a okresu Sobrance	19
3.3 Prírastok obyvateľov podľa pohlavia	20
3.4 Veková štruktúra obyvateľstva	22
3.5 Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva obce	23
3.6 Bývanie	24
3.7 Zamestnanosť	25
4 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PREDPOKLADANÝCH POTRIEB SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	28
4.1 Deti a mládež	28
4.2 Sociálne služby pre seniorov	28
4.3 Ťažko zdravotne postihnutí občania	29
4.4 Sociálne vylúčenie občania a občania ohrození sociálnym vylúčením	29
4.5 Financovanie sociálnych služieb	30
4.6 Analýza poskytovateľov sociálnych služieb v regióne	30
5 PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A SOCIÁLNEJ POMOCI V OBCI	35
6 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE	36
7 Záver	37

ÚVOD

Procesom decentralizácie verejnej správy začali prechádzať niektoré pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky. Hlavnou reformnou myšlienkou bolo, aby sa dosiahla rovnováha výkonu kompetencií odpovedajúca významu štátu i samosprávy. Jedným z princípov tejto reformnej aktivity bola a je subsidiarita – princíp rozhodovania a uplatnenia moci pri riešení problémov na tom stupni a na tom mieste, kde vznikajú.

Pred samotným vymedzením pojmu komunitné plánovanie je potrebné objasnenie pojmu komunita, ktorá sa môže použiť ako označenie pre úplnú miestnu spoločnosť, teda geograficky ohraničený celok s príslušnými formálnymi a neformálnymi inštitúciami, organizáciami a podnikmi, kde človek môže získavať emocionálnu podporu, ocenenie a praktickú pomoc v každodennom živote. Komunita je prirodzené životné prostredie človeka, prostredie alebo skupina ľudí, ktorí sú bez ohľadu na rozdielnosti schopní otvorene komunikovať a spolupracovať na dosiahnutí spoločných cieľov.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb predstavuje spôsob plánovania sociálnych služieb tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Na účel predchádzania vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu. Vymedzenie pozitív i nedostatkov jednotlivých oblastí komunitného plánovania umožňujú nastavenie týchto opatrení s cieľom hľadania optimálnych riešení problémov a kvalitného napĺňania potrieb odkázaných občanov.

Komunitný plán sociálnych služieb sa dotýka mnohých ľudí, ktorí sa ocitajú v rôznych pozíciách. Neexistuje tu univerzálne riešenie, ktoré by mohli poskytnúť iba experti, iba politici, alebo niektorá iná skupina aktérov. Riešenie by malo byť výsledkom konsenzu všetkých dotknutých subjektov v pomyslenej triáde: zadávateľov, poskytovateľov a užívateľov sociálnych služieb. Komunitný plán sociálnych služieb je teda procesom, ktorý je stále živý a mal by byť dynamický v reakciách na aktuálne dianie na území komunity aj predvídajúci, perspektívny, čo sa budúcnosti tohto diania týka. Ide o cyklický proces, ktorý by sa mal zlepšovať, zdokonaľovať, odhaľovať nové rezervy aj príležitosti (ľudské, materiálne či finančné) v komunite. Komunitný plán sociálnych služieb by mal slúžiť ako prostriedok podporujúci miestnych politikov a záujmové skupiny pri prijímaní rozhodnutí, mali by zabezpečiť aktívnu participáciu ľudí na rozhodovaní o živote v komunite, a zároveň účinnú kontrolu prijímaných rozhodnutí zo strany verejnosti.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Baškovce je otvoreným dokumentom, teda v priebehu sledovaného obdobia je možné ho meniť a dopĺňať na základe aktuálneho vývoja celkovej situácie a z nej vyplývajúcich krátkodobých i strednodobých prognóz s dôrazom na adresnosť a efektívnosť poskytovaných sociálnych služieb.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ – KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon v znení neskorších predpisov /ďalej len „zákon o sociálnych službách“, ktorý v šiestej časti obsahuje ustanovenia o komunitnom rozvoji a komunitnom pláne v oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Paragraf 83 zákona o sociálnych službách ukladá obciam a mestám vypracúvať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode obce.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí, mikroregiónov alebo krajov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami.

Ide o otvorený proces, cieľom ktorého je:

- *napĺňanie potrieb občanov odkázaných na jednotlivé formy sociálnej pomoci,*
- *zabezpečovanie zdrojov (finančných a personálnych) na jednotlivé formy sociálnej pomoci,*
- *hľadanie optimálnych riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí.*

Podstata komunitného plánovania spočíva v procese, ktorým sa uskutočňuje, v sile ľudí, ktorí proces realizujú, v ich komunikácii a pozitívnom myslení.

Hlavným nástrojom komunitného plánovania je Komunitný plán sociálnych služieb, ktorý stanovuje krátkodobé ciele a priority a smeruje k dosiahnutiu dlhodobej vízie rozvoja sociálnych služieb v regióne. Jeho náplňou je identifikovať sociálne problémy obce a zvoliť stratégiu ich riešenia so zreteľom na klienta, poskytovateľov služieb, technickej vybavenosti a pod. Výsledkom je strategický dokument, ktorý reflektuje potreby a kapacitu komunity, snaží sa aktívne zapájať čo najväčší počet obyvateľov do jeho tvorby, čo prispieva k pocitu väčšej demokracie na lokálnej úrovni a teda naplňa cieľ rozširovania a skvalitňovania poskytovania sociálnych služieb v obci.

Legislatívny rámec v oblasti sociálnych služieb dopĺňajú ďalšie právne predpisy:

- ❖ zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- ❖ zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
- ❖ zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
- ❖ zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
- ❖ zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine,
- ❖ zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, atď.

1.1 Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 reagujú na aktuálne výzvy sociálnej pomoci občanov, ku ktorým patrí predovšetkým rozvoj rôznorodých služieb starostlivosti na komunitnej úrovni, vrátane potreby modernizácie sociálnych služieb. Reflektujú na aktuálnu situáciu poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike, predovšetkým na nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v prirodzenom (domácom a komunitnom) prostredí občanov, potrebu zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb a rozvoja ich kvality.

Národnými prioritami sú:

- *Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity.*
- *Podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť.*
- *Podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrúvajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generácie reprodukovanej chudoby.*
- *Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.*

1.2 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb v SR

Sociálne služby sa poskytujú v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách), ktorý upravuje podmienky poskytovania sociálnych služieb. Jeho cieľom je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

Za nepriaznivú sociálnu situáciu sa považuje ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu:

- že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok;
- pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku;
 - pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav;
 - z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok;
 - pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím;
 - pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb;

- pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačnej reprodukovanej chudoby.

Sociálne služby podľa tohto zákona sa poskytujú prostredníctvom odborných, obslužných a ďalších činností, ktoré je poskytovateľ povinný poskytnúť alebo zabezpečiť v prípade, že tieto činnosti sú taxatívne vymedzené. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do niekoľkých skupín, v závislosti od povahy a nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

Sociálne služby krízovej intervencie:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,

2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach:

- nízkoprahové denné centrum;
- integračné centrum;
- komunitné centrum;
- nocľaháreň;
- útulok;
- domov na polceste;
- zariadenie núdzového bývania.

3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi:

- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa;
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti;
- služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života;
- služba na podporu zosúlad'ovania rodinného a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa;
- služba včasnej intervencie.

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku:

- zariadenie podporovaného bývania;
- zariadenie pre seniorov;
- zariadenie opatrovateľskej služby;
- rehabilitačné stredisko;
- domov sociálnych služieb;
- špecializované zariadenie;
- denný stacionár;
- domáca opatrovateľská služba;
- prepravná služba;
- sprievodcovská a predčítateľská služba;

- tlmočnická služba;
- sprostredkovanie tlmočnickej služby;
- sprostredkovania osobnej asistencie;
- požičiavanie pomôcok.

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií:

- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci;
- krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

Podporné služby:

- odľahčovacia služba;
- pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností;
- poskytovanie sociálnej služby v dennom centre;
- podpora samostatného bývania;
- poskytovanie sociálnej služby v jedálni;
- poskytovanie sociálnej služby v pracovni;
- poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Zákon o sociálnych službách taxatívne upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb. Okrem koncepcnej, rozhodovacej, posudkovej, poradenskej, kontrolnej, registračnej, evidenčnej, štatistickej, finančnej činnosti a terénnej sociálnej práce je v pôsobnosti obce poskytovať, prípadne zabezpečovať rôzne druhy sociálnych služieb a zriaďovať a zakladať zariadenia.

Do pôsobnosti obce patria tieto druhy sociálnych služieb:

- nocľaháreň;
- nízkoprahové denné centrum;
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu;
- zariadenie pre seniorov;
- zariadenie opatrovateľskej služby;
- denný stacionár;
- opatrovateľská služba;
- prepravná služba;
- odľahčovacia služba;
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Poskytovateľmi sociálnych služieb sú v súlade so zákonom obce, právnické osoby zriadené alebo založené obcou alebo samosprávnym krajom (verejní poskytovatelia sociálnych služieb) a iné právnické alebo fyzické osoby (neverejní poskytovatelia sociálnych služieb). Sociálne služby môže poskytovať len poskytovateľ zapísaný do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

Obec môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby, môže sociálne služby účelne a vhodne spájať. Zákon o sociálnych službách zaručuje právo fyzickej osoby na poskytnutie sociálnej služby alebo zabezpečenie jej poskytnutia a právo výberu poskytovateľa, za splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom a ďalšie práva pri poskytovaní sociálnych služieb.

V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (tzv. štandardy kvality). Poskytovateľ je povinný napríklad vypracovať individuálny rozvojový plán klienta, dodržiavať maximálny počet klientov na jedného zamestnanca a za účelom zvýšenia profesionality práce vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

1.3 Zadávatelia sociálnych služieb

Subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú a organizujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje.

Základné cieľové skupiny, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať, sú:

- ° *seniori* - osoby staršie ako 65 rokov,
- ° *občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami ako aj ich rodiny,*
- ° *rodiny s deťmi a mládež* – zahŕňa rodinu s deťmi, neúplnú rodinu, rozvrátenú rodinu, rodinu postihnutú sociálno-patologickými javmi, náhradnú rodinu, rodinu s nízkou sociálnou, kultúrnou úrovňou, deti a mládež,
- ° *osoby ohrozené sociálnym vylúčením* - nezamestnaní /dlhodobo nezamestnaní/, osoby
 - poberatelia sociálnych dávok /dávok v hmotnej núdzi/, nízkopríjmové osoby a rodiny,
 - osoby bez vzdelania alebo len s dosiahnutým základným vzdelaním, neprispôsobiví jednotlivci, osoby so závislosťou (gamblerstvo, alkoholizmus, drogová závislosť), trestaní, nezvládajúci svoj život.

Užívateľom sa v priebehu svojho života môže stať každý občan.

1.4 Objednávatelia sociálnych služieb

Objednávatelom sociálnych služieb je väčšinou štátna správa, samospráva, voľbami poverení zástupcovia, ale aj nadácie alebo agentúry, ktoré obvykle majú spracované plány strategického rozvoja a sociálnych služieb.

Zadávateľ službu objednáva, zriaďuje, organizuje, platí za ňu a zabezpečuje na ňu výberové konanie. Je dôležité, aby obec uznesením zastupiteľstva deklarovala svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby.

1.5 Poskytovatelia sociálnych služieb

Subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo samosprávnym krajom - „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ a ďalšia právnická osoba a fyzická osoba - „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“. Poskytovatelia sú povinní prihliadať na individuálne potreby prijímateľov sociálnych služieb, t.j. poskytovať služby také a tak, aby sa zachovala, eventuálne zvýšila kvalita života klientov.

1.6 Prijímatelia sociálnych služieb

Osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby z dôvodu ich nepriaznivej sociálnej situácie. Do nepriaznivej sociálnej situácie sa jednotlivec môže dostať z rôznych príčin, napr. v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, životných návykov, spôsobu života, ktorý vedie ku konfliktu so spoločnosťou, trestno-právnej činnosti a pod.

1.7 Verejnosť

Rodinní príslušníci užívateľov sociálnych služieb, občania žijúci na príslušnom území, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb priamo nedotýka, ale v blízkej budúcnosti môžu patriť k potenciálnym užívateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života.

Schéma č.1 Nadväznosti subjektov komunitného plánovania

Zdroj: vlastné spracovanie

2 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE V OBCI

Podstatou komunitného plánovania je zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú, resp. sa môžu v budúcnosti dotýkať, do otvoreného dialógu o podobe sociálnych služieb. Základom je zisťovanie potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení. Zásadný význam má poznanie záujmu všetkých zúčastnených strán (zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnej pomoci) a verejnosti, ich vzájomne prepojenie a spolupráca. Do procesu komunitného plánovania sú zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb (zadávatelia, poskytovatelia, užívatelia), čo výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, nielen v procese plánovania, ale aj v rozhodovacom procese, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania. Komunitný plán sociálnych služieb zabezpečuje, aby sociálne služby zodpovedali miestnym potrebám a reagovali na miestne špecifiká.

2.1 Princípy a zásady komunitného plánovania

PRINCÍPY

1. *Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania* - potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor.
2. *Zapájanie miestneho spoločenstva* - rôzne formy oslovenia a zapojenia verejnosti tak, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná (napr. podľa špecifik komunity, spôsobu života, záujmov, etnickej príslušnosti a pod). Nikto nemá byť diskriminovaný a vylučovaný.
3. *Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov* - významnú úlohu v tejto oblasti zohráva spolupráca s podnikateľskými subjektmi, ktoré sa angažujú v sociálnej oblasti, pomoc dobrovoľníkov v sociálnej oblasti, svojpomocné skupiny, pomoc rodiny, susedská výpomoc a pod.
4. *Práca s informáciami* - rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií verejnosti. Pravidelné sprostredkovávanie informácií je zárukou spätnej väzby - pripomienok a podnetov zo strany všetkých účastníkov.
5. *Priebeh spracovávania komunitného plánu* - je rovnako dôležitý ako výsledný dokument. Proces komunitného plánovania je založený na vyhľadávaní, zapájaní a diskusii rôznych ľudí, čo zabezpečuje, že navrhovaný systém sociálnych služieb je jedinečný, neopakovateľný a plne zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom.
6. *Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce* - dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi komunitného plánu prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb.

7. *Kompromis priania a možnosti* - výsledkom komunitného plánu je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Dôležitú úlohu zohráva spoločná dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

Zásady komunitného plánovania

1. Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci, a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na obec.
2. Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
3. Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou považované za žiaduce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
4. Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Dôležitým cieľom je aj identifikácia sociálnych problémov v obci a návrhy ich riešení prostredníctvom priorit a opatrení, a to so zreteľom na klienta, poskytovateľov sociálnych služieb, technickej vybavenosti a pod., viesť aktívny dialóg k daným problémom, podpora sociálneho fungovania, participácie.

Sekundárnym cieľom komunitného plánovania je zmobilizovanie občanov, zapojenie verejnosti, mimovládnych organizácií, cirkevných organizácií, dobrovoľníkov, samosprávu a orgány štátnej správy.

2.2 Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou

pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb obce integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) obce integruje a nadväzuje na Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2015 - 2020, PRO Baškovec, viacročný rozpočet, všeobecne záväzné nariadenia a iné. KPSS obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 –2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE –Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov –verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

2.3 Komunitné plánovanie v obci

Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Baškovec je spracovaný v súlade s východiskovými dokumentami (na regionálnej a národnej úrovni), najmä s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2016-2020, ktorá sa opiera o aktuálnu legislatívu, trendy a politiku Európskej únie v sociálnej oblasti, predovšetkým na národnej úrovni vypracovanú Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2011) a Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015 a v roku 2014 prijaté Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 - 2020, ktoré reflektujú aktuálnu situáciu poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny spracovalo v súlade so zákonom o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov č. 448/2008 Z.z., Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020. V rámci týchto priorít sú stanovené:

A. Hlavné ciele rozvoja sociálnych služieb

- Zabezpečenie práva občanov na sociálne služby.
- Zvýšenie kvality a dostupnosti sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb.

B. Priority rozvoja sociálnych služieb

- Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí.
- Rozvoj poskytovania sociálnych služieb.
- Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

2.4 Nadväznosť na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja

Strategický cieľ č. 5 Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv - Hlavným cieľom PHSR Košického samosprávneho kraja v tejto oblasti je poskytovanie kvalitných služieb skupinám obyvateľov odkázaných na sociálnu pomoc a sociálne služby. Cieľovými aktivitami prispievať k zvyšovaniu informovanosti a koordinácii poskytovateľov služieb, so zameraním zvýšiť kvalitu a efektivitu služieb poskytovaných v rámci VÚC.

K základným prioritám sociálnej politiky obce je skvalitnenie a zlepšenie výkonu komunitnej práce v obci a zameranie sa na niektoré deficit v riešení komunitného rozvoja a sociálnej integrácie na lokálnej úrovni v obci, ako napr.:

- absencia riešení zameraných na odstraňovanie bariér sociálnej integrácie komunity,
- absencia etnicky neutrálneho miesta pre vytváranie a obnovu väzieb medzi obyvateľmi vylúčenej komunity a ďalšími skupinami komunity/obce,
- absencia špecifických prístupov rešpektujúcich osobitosti (sociálne, ekonomické, socio-kultúrne a iné) konkrétnej lokality v nadväznosti na ich účinnú sociálnu integráciu, resp. inklúziu,
- absencia mechanizmov pre identifikáciu a riešenie konfliktov v obci ešte pred ich eskaláciou, riešenia aplikované na lokálnej úrovni majú často charakter jednorazových intervencií, sú nesystematické a bez preventívnych prvkov atď.

2.5 Organizácia komunitného plánovania v obci

Komunitné plánovanie v obci je realizované komplexne pre všetky kategórie prijímateľov sociálnych služieb, bez ohľadu na vek, pohlavie, či etnickú príslušnosť.

Na základe východiskovej analýzy, analytických prieskumov, ako aj vo vzťahu k potrebám občanov a prioritám obce je komunitné plánovanie sociálnych služieb zamerané špecificky na štyri nosné cieľové skupiny občanov:

- **Seniori**
- **Ťažko zdravotne postihnutí občania a občania so zdravotnými obmedzeniami**
- **Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia**
- **Spoločensky a sociálne znevýhodnení občania**

2.6 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Podľa § 80 zákona č. 448/2008 Z.z.- Pôsobnosť obce –

O b e c:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
 1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie

1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadenie seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
3. opatrovateľskej služby,
4. prepravnej služby,
5. odľahčovacej služby,
6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- h) uzatvára zmluvu
 1. o poskytovaní sociálnej služby,
 2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu s ambulantnou sociálnou službou, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 4 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu 13) a kontroluje hospodárenie s ním,
- l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 8 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- q) vedie evidenciu
 1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
 2. rozhodnutí podľa písmena c),
 3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

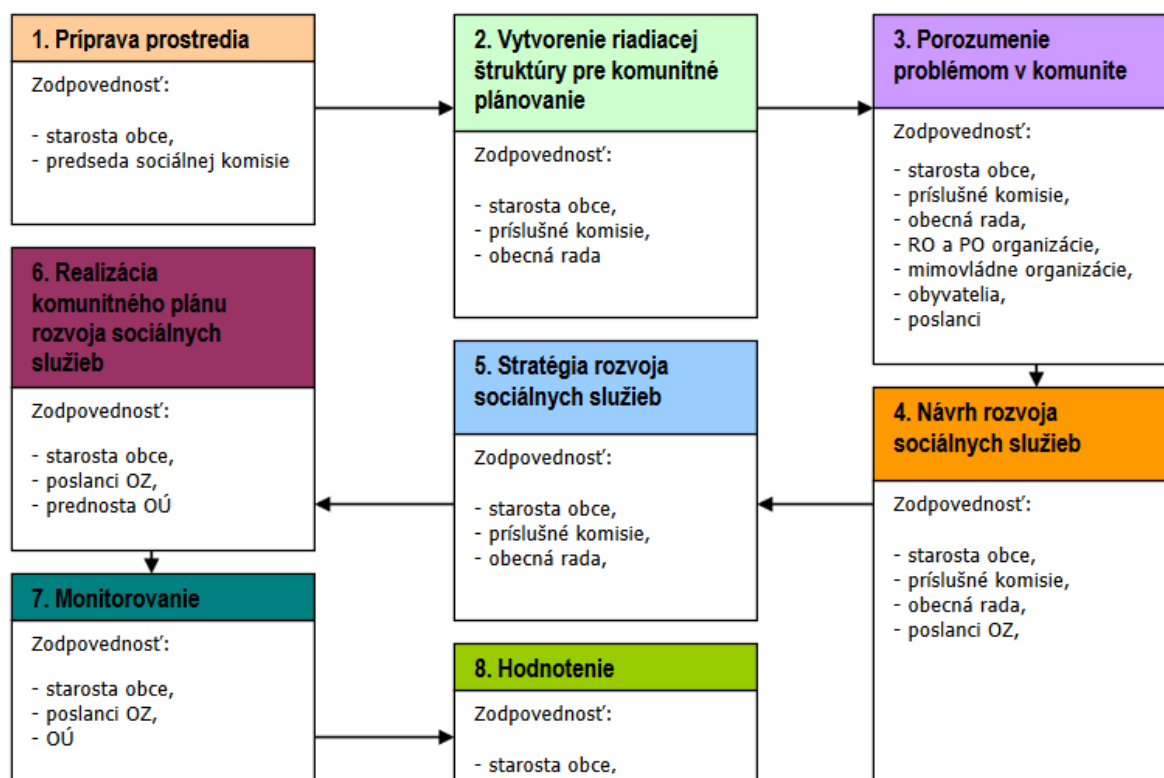

- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),

V ustanoveniach § 82 a 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom pláne a komunitnom plánovaní.

2.7 Fázy komunitného plánovania

Schéma č.2 Fázy komunitného plánovania

Zdroj: vlastné spracovanie

3 ANALÝZA SOCIÁLNO-DEMOGRAFOCKÝCH ÚDAJOV OBCE

3.1 História obce Baškovec

Do roku 1848 patrili Baškovec administratívne do Užskej stolice, sobranského okresu, potom do roku 1918 do Užskej župy. Významný slovenský historik Ferdinand Uličný predpokladá, že dedina Baškovec vznikla v druhej polovici 14. storočia. Založili ju usadlíci vedení šoltýsom podľa zákupného práva.

Na základe monografie obce Baškovec (Lukáčová, Mišíková, Molnár, Starjak – Baškovec, 2018) vydané s podporou Košického samosprávneho kraja, prvá písomná správa o Baškovciach pochádza z roku 1418. Nachádza sa v listine kráľa Žigmunda Luxemburského, ktorou šľachticovi Albertovi, synovi Gregora z Michaloviec a jeho príbuzným potvrdil vlastníctvo dedičných i nadobudnutých majetkov za vojenské zásluhy. Medzi majetkami bola uvedená aj obec Baškovec, vtedy nazývaná Žiarovnica. Dedina je v latinsky písanej listine uvedená pod skomoleným názvom ako „possessio Seronycza“, to znamená pozemkový majetok dediny Žiarovnica. O potoku Žiarovnica „Seronicha“ je doklad v listine Jágerskej kapituly z roku 1337 o deľbe majetkov pánov z Michaloviec. Zakrátko po vzniku dediny vznikol jej trvalý názov Baškovec. Po prvýkrát sa s týmto názvom stretávame v daňovom súpise z roku 1427. Baškovec sú tu uvedené ako „Bazkoch“, čo bola maďarizovaná podoba pôvodného názvu. Dedinu takto začali nazývať podľa toho, že tam žili Baškovi ľudia – Baškovci. Aj v ďalších písomnostiach z 15.-19. storočia sa vyskytuje pod rôznymi názvami – Bascocz (1448), Baskocz (1449), Baskoucz (1450), Baskowcz (1451), Basskocz (1715), Baschkócz, Basskowce (1786) a Alsóbaskóc (1907 – 1913). V Uhorsku bolo zvykom zapisovať názvy miest, dedín i mená osôb do úradných dokumentov v maďarskej i maďarizovanej podobe, napr. názov Alsóbaskóc znamenal Nižné Baškovec a vznikol začiatkom 20. storočia pravdepodobne na odlíšenie od obce Baškovec v okrese Humenné, ktorú v tom čase nazývali Felsőbaskóc čiže Vyšné Baškovec.

Baškovec vznikali na majetku pánov z Michaloviec. Im a šľachticom z Tibavy patrili aj v 15. – 17. storočí, pričom boli majetkovou súčasťou panstva Jasenov. K dedine prislúchalo pomerne rozsiahle územie – chotár, ktorý leží na náplavových kuželoch Žiarovnického potoka v Podvihorlatskej pahorkatine. Tá sa juhozápadne zvažuje do nížiny. Na južných svahoch boli vinice. V chotári je prameň sírnej vody. Intravilán dediny tvorili poddanské domy postavené z dreva alebo nepálených tehál (valkov) , pokryté slamenou strechou. Murovaný dom mal vtedy len málokto. Za domami sa nachádzali záhrady, sady záhumienky. Extravilán tvorili polia, lúky, vinice a menší les, kde si mohli obyvatelia zadovážiť palivové drevo. Obyvatelia dediny Baškovec sa riadili zákupným, nemeckým právom. Zákupné právo malo pôvod v nemeckých krajinách a do Užskej stolice sa šírilo z východoslovenských kráľovských miest. Tie mali v rukách aj Nemci, preto ho súčasníci nazývali aj nemeckým právom. Obyvateľmi Baškoviec boli najmä poddaní, ktorí sa delili na sedliakov, želiarov a podželiarov. Sedliaci mali v držbe celú roľnícku usadlosť alebo jej časť. Jej súčasťou bol dom s dvorom, záhradou a polia, lúky v extraviláne. Želiari mali len dom so záhradou, niektorí sa venovali remeslu. Podželiari nemali ani dom, živili sa prácou u zemepána alebo bohatších

sedliakov, kde aj bývali. Vlastniť mohli len budovy a hnutel'ný majetok. Pôda patrila zemepánovi, poddaní mali na ňu len užívacie právo. Baškovec patrili medzi stredne veľké dediny. Aj zdanenie obyvateľov Baškoviec štátnou daňou svedčí o tom, že sa riadili nemeckým právom, lebo obyvatelia dedín založených na valašskom práve túto daň neplatili. Po potlačení Dóžovho povstania v roku 1514 stratili právo sa slobodne sťahovať bez súhlasu zemepána a stali sa nevoľníkmi. Za užívanie pôdy museli zemepánovi každoročne zaplatiť poplatok vo výške jeden zlatý. Pribudla im robotná povinnosť – jeden deň v týždni na panskom (52 dní ročne) a zaviedli sa dávky.

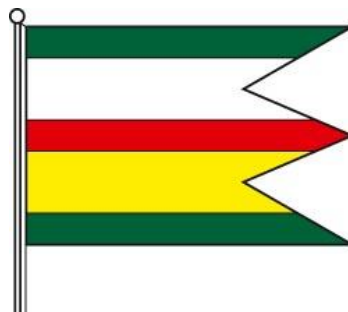
V súpise z roku 1549 sa spomínajú mená občanov ako Zgroge, Listh, Kozan, Ivanistian, Scultetus, Klez, Varga, Krak, Zaniko, Mazur, Olekza, Kuzanczat, Sikoly alebo Ztroge, Ztasko, Birbat, Kowacz, Mikula, Zwerwa, Gaidos, Smagay či Komanik.

V uhorskom geografickom lexikóne z roku 1851 sa obec spomína ako prevažne ruská (rusínska) s 228 obyvateľmi. Štatistika z roku 1910 vykazovala v Baškovciach nárast počtu obyvateľov na 307. Po prvej svetovej vojne pripadla obec na základe Trianonskej mierovej zmluvy Česko-Slovenskej republike. V medzivojnovom období sa používal len slovenský názov Baškovec. Po tzv. Malej vojne medzi Slovenskou republikou a Maďarskom pripadli Baškovec horthyovskému Maďarsku, no po druhej svetovej vojne boli opäťovne pričlenené k ČSR.

Symbody obce

Erb obce

Vlajka obce

Erb obce Baškovec, vychádzajúci z historickej predlohy má túto podobu: v zelenom štíte pod zlatou, rubínmi a perlami zdobenou korunou strieborný strapec hrozna na zlatej stopke, ovenčený zlatými, dolu červenou mašľou previazanými vavrínovými ratolesťami so striebornými plodmi.

Obecná vlajka má podobu piatich pozdĺžnych pruhov zeleného, bieleho, červeného, žltého a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Zástava obce má podobnú kompozíciu ako obecná vlajka. Pomer jej strán však nie je záväzne stanovený, čo znamená, že zástava môže byť aj dlhšia.

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC BAŠKOVCE. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

3.2 Sociálno-demografická štruktúra obce a okresu Sobrance

Rozloha katastra: 6,21 km² (621 ha)

Okres: Sobrance

Kraj: Košický

Región: Zemplín

Počet obyvateľov: 250

Hustota obyvateľstva: 40,26 obyv./km²

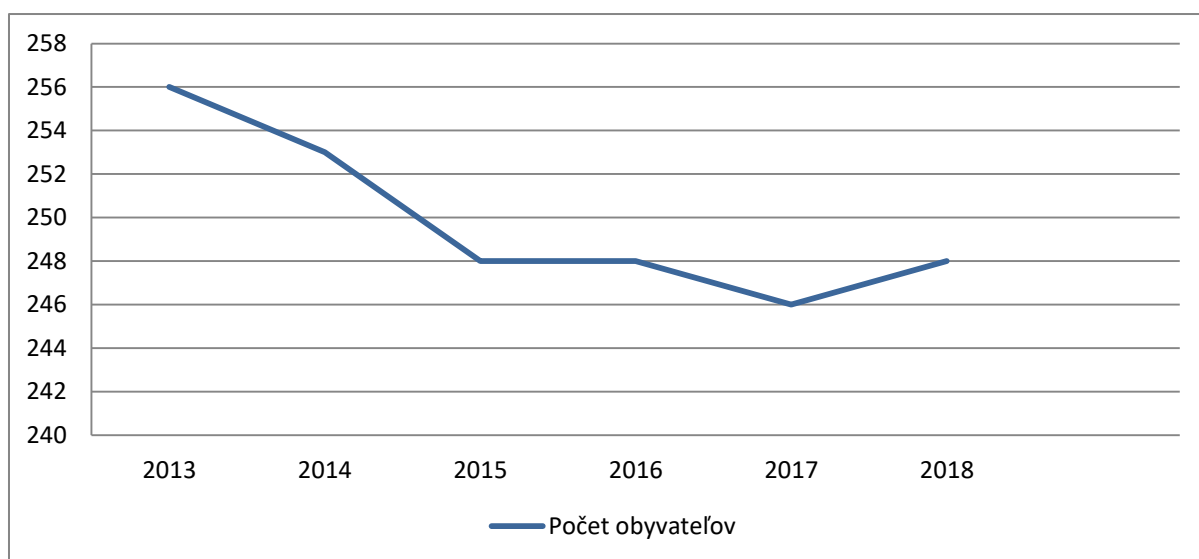
Tabuľka č.1 Počet obyvateľov podľa pohlavia za jednotlivé roky

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet mužov	126	127	124	125	125	125
Počet žien	130	126	124	123	122	125
Spolu	256	253	248	248	247	250

Zdroj: ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEov%20pod%C4%BEa%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7101rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEov%20pod%C4%BEa%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7101rr%5D)

Graf č.1: Vývoj počtu obyvateľov od roku 2013

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe vyššie spracovaných údajov Štatistického úradu SR o počte obyvateľov v jednotlivých rokoch je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov má pohyblivý charakter, v od roku 2017 má rastúcu tendenciu. Obyvateľstvo sa v jednotlivých rokoch pohybuje v rozmedzí od 246 do 255 .

Podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 336/2015 Z. z.“) bol okres Sobrance 15. decembra 2015 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) do zoznamu najmenej rozvinutých okresov. V zmysle predmetného zákona bol pre okres Sobrance vypracovaný Akčný plán rozvoja okresu Sobrance (ďalej len „Akčný plán“). Okres Sobrance je svojou rozlohou najmenší okres Košického samosprávneho kraja nachádzajúci sa v jeho severovýchodnej časti. Okres Sobrance tvorí 47 obcí, z toho 1 mesto, pričom počet obyvateľov okresu k 31. 12. 2015 bol 22 806 osôb (ŠÚ SR, 2016). K slovenskej národnosti sa podľa údajov z roku 2015 hlási viac ako 87 % obyvateľov. Obyvatelia rómskej národnosti tvoria 5,1 %, obyvatelia rusínskej národnosti 1,1 % a ukrajinskej národnosti 1,1 % z celkového počtu obyvateľov (ŠÚ SR, 2016). Štatistické údaje o počte obyvateľov rómskeho etnika nezodpovedajú skutočnému stavu.

3.3 Prírastok obyvateľov podľa pohlavia

Tab.č. 2 Prehľad prírastku obyvateľov podľa pohlavia

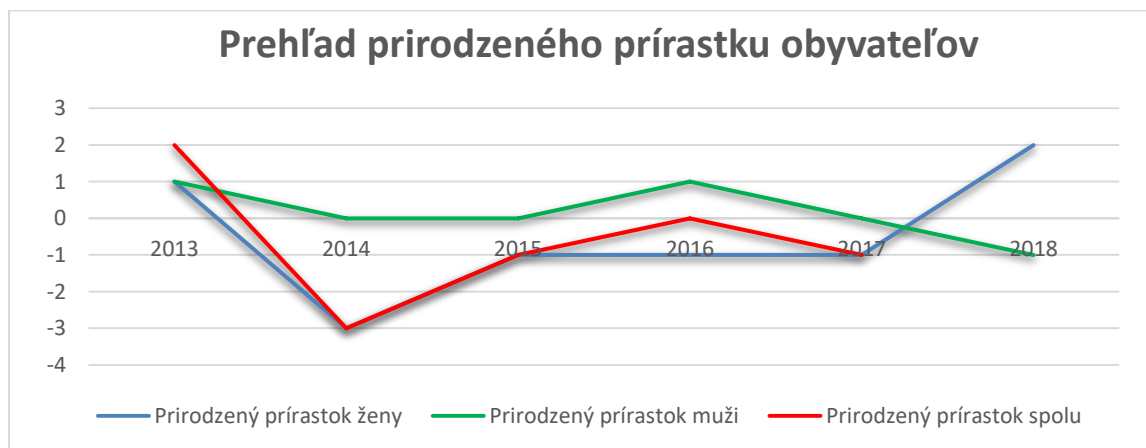
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Živonarodení – ženy	1	0	0	0	0	2
Živonarodení – muži	2	1	0	2	2	0
Živonarodení – spolu	3	1	0	2	2	2
Zomretí – ženy	0	3	1	1	1	0
Zomretí – muži	1	1	0	1	2	1
Zomretí – spolu	1	4	1	2	3	1
Prirodz. prírastok obyv. – ženy	1	-3	-1	-1	-1	2
Prirodzený prírastok obyv. – muži	1	0	0	1	0	-1
Prirodzený prírastok obyv. – spolu	2	-3	-1	0	-1	1

Zdroj: ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7105rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7105rr%5D)

V sledovanom období bol v obci zaznamenaný mierny pokles z hľadiska prirodzeného vývoja obyvateľstva.

Graf č. 2 Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov obce

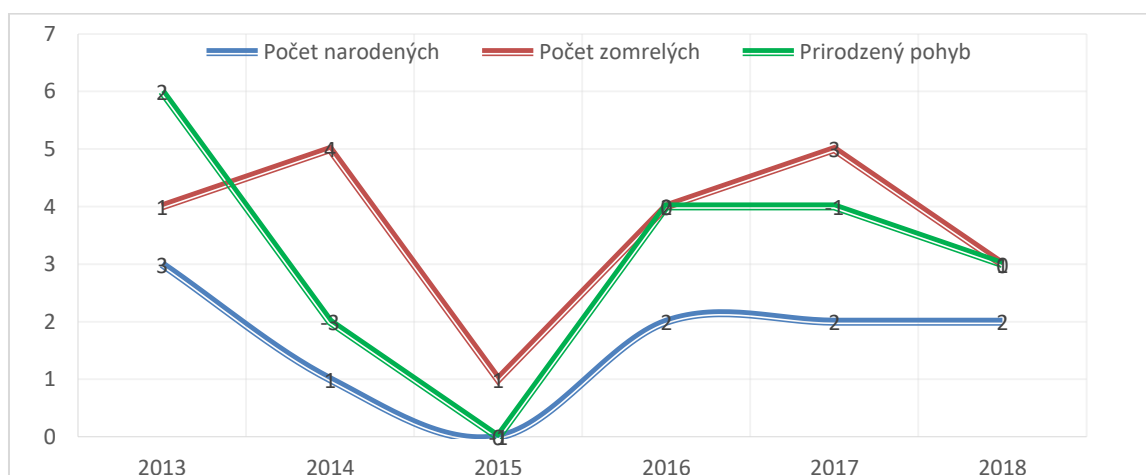

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7105rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7105rr%5D)

Prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrením prirodzenej reprodukcie, je dôležitou kategóriou z hľadiska sledovania demografických kritérií a tvorí základný podklad pre spracovanie prognózy vývoja. Prirodzený pohyb vplýva na zmenu počtu, vekovej a pohlavnej štruktúry obyvateľov obce, prognóza v počte obyvateľstva je klesajúca.

Graf 3: Krivka počtu narodených, zomrelých a prirodzeného prírastku obyvateľov

Zdroj: vlastné spracovanie na základe

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7105rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7105rr%5D)

3.4 Veková štruktúra obyvateľstva

Grafické znázornenie vekovej štruktúry obyvateľstva je rozdelené do skupín podľa veku v zmysle posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2011:

- *predproduktívneho (0-14),*
- *produktívneho (15-59),*
- *poproduktívneho (60 a viac),*

Reflektuje vývoj za sledované obdobie sumárne za celú obec. V obci je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku k obyvateľom v poproduktívnom veku.

Tab.č.3 Veková štruktúra obyvateľstva obce

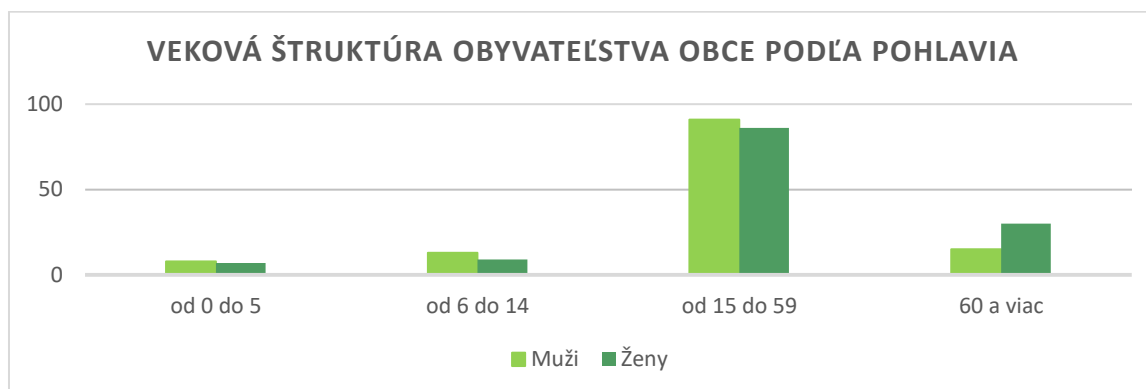
Vek		Muži	Ženy	Obyvateľstvo	
		spolu	spolu	úhrn	%
0 - 5		8	7	15	5,8
6 - 14		13	9	22	8,5
Produktívny		91	86	177	68,3
Poproduktívny		15	30	45	17,4
				Priemer	
Podiel obyvateľstva (%)	0 - 5	6,3	5,3	5,8	-
	6 - 14	10,2	6,8	8,5	-
	produktívny vek	71,7	65,2	68,3	-
	poproduktívny vek	11,8	22,7	17,4	-
Priemerný vek		37,57	44,78	41,25	-

Zdroj: SODB 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Sobrance/Ba%9akovce/TAB.%20114%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia,%20rodinn%e9ho%20stavu%20a%20veku.xls>

Graf č.4 Veková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Zdroj: vlastné spracovanie

Z grafu jednoznačne vyplýva, že najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia v produktívnom veku, v mierne prevažujúcom pomere mužov.

3.5 Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva obce

Pod národnostnou štruktúrou obyvateľstva rozumieme dobrovoľnú príslušnosť osoby k určitému národu, národnostnej alebo etnickej skupine.

Tab.č. 4 Národnostná štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	123	129	252
Ukrajinská	1	0	1
Poľská	1	0	1
Nezistená	2	3	5
Spolu	127	132	259

Zdroj: SODB 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Sobrance/Ba%9akovce/TAB.%20115%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20n%e1rodnosti.xls>

Graf č.5 Národnostná štruktúra obyvateľstva obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Z hľadiska národnostnej štruktúry je obyvateľstvo obce značne homogenizované, výrazná časť obyvateľov sa hlási samozrejme k národnosti slovenskej.

Tab.č.5 Náboženská štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	50	52	102
Gréckokatolícka cirkev	73	75	148
Pravoslávna cirkev	0	1	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0	2
Bez vyznania	0	1	1
Nezistené	2	3	5
Spolu	127	132	259

Zdroj: SODB 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Sobrance/Ba%9akovce/TAB.%20118%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20n%e1bo%9eensk%e9ho%20vyznania.xls>

3.6 Bývanie

V obci prevláda domová zástavba. Domy v tejto zástavbe sú po čiastočnej alebo úplnej rekonštrukcii. Na základe územného plánu v obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami, prevažne povojnová. V južnej a v severnej časti je nová zástavba z 90. rokov. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Okrem toho sú tu zachované domy predstavujúce typickú ľudovú architektúru z konca minulého a začiatku tohoto storočia. Túto zástavbu reprezentujú trojpriestorové domy z nepálenej tehly z prvej tretiny 20. Storočia. Domy, ktoré charakterizujú typickú ľudovú architektúru obce: dom so súpisným číslom 78, 75, 72, 70, 67, 66, 64, 33, 32, 25. 21, 15.

3.7 Zamestnanosť

Na základe údajov Štatistického úradu SR má miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance klesajúci charakter. Ku koncu roka 2018 bola miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance 10,37%. Relatívne priaznivá je situácia vo vekovej štruktúre obyvateľstva produktívneho veku, pretože tvorí viac ako polovicu celkového počtu obyvateľov. Ľudský potenciál obce pre ďalší rozvoj je možno využiť len v širšom rámci. Priamo v obci a v mikroregióne je nedostatok pracovných príležitostí.

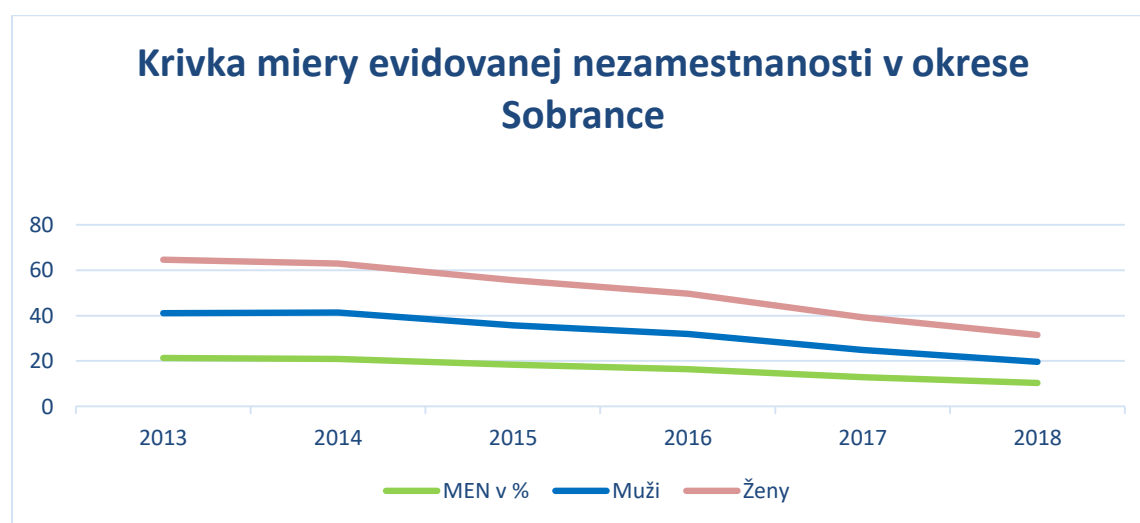
Tab.č.6 Prehľad miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Miera evid. nezam. (v%) Muži	19,78	20,49	17,37	15,51	11,88	9,34
Miera evid. nezam. (v%) Ženy	23,46	21,48	19,81	17,75	14,39	11,72
Miera evid. nezam. (v%)	21,32	20,91	18,40	16,45	12,93	10,37

Zdroj:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pr3108rr/Miera%20evidovanej%20nezamestnanosti%20%5Bpr3108rr%5D

Graf č.6 Krivka miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Sobrance

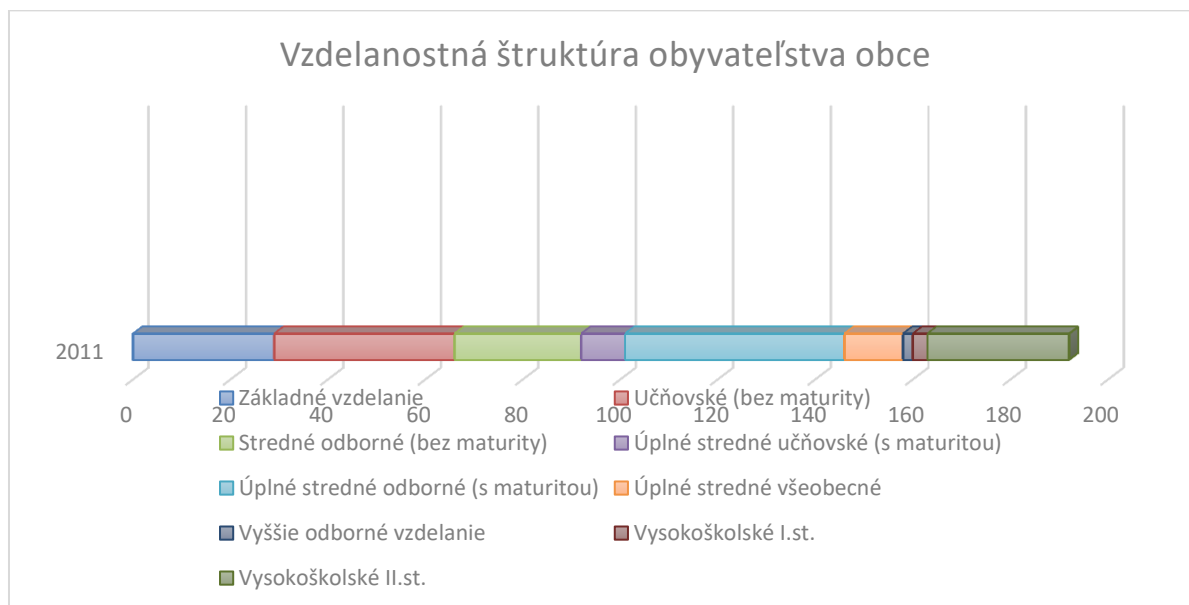

Zdroj: vlastné spracovanie

Klesajúca miera evidovanej nezamestnanosti reálne nereflektuje mieru reálnej nezamestnanosti, jedná sa o mieru nezamestnanosti evidovaných uchádzačov o zamestnanie, pričom je nutné vziať do úvahy obyvateľov, ktorí sú nezamestnaní a nie sú z rôznych dôvodov evidovaní na ÚPSVaR. Medzi nezamestnanými výrazne prevládajú dlhodobo nezamestnaní. Neodmysliteľný vplyv na vývoj nezamestnanosti má vzdelanostná úroveň obyvateľov, ktorá je premietnutá v nasledujúcom grafe. V súčasnosti obec nemá výrazne aktívne skupiny obyvateľov, ktoré by presadzovali svoje podnety a aktívne sa zapájali do rozvoja obce.

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2035 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Sobrance v roku 2015 bol prognózovaný nárast celkových úbytkov obyvateľstva - 3,27, v roku 2035 to bude – 5,07 obyvateľov (na 1000 obyv.). Priemerný vek bol v roku 2015 stanovený na 40,05, v roku 2035 sa zvýši na 44,79 rokov, čo je nárast o 11,8%. Okres Sobrance bude patriť medzi najstaršie okresy na východnom Slovensku s najväčším úbytkom obyvateľstva. Z hľadiska migrácie sa podľa spomínanej prognózy budú obyvatelia tohto okresu sťahovať najmä do okresov západného Slovenska, pričom tieto pomerne výrazné hrubé migračné toky nebudú kompenzované protismerným migračným pohybom. Priaznivý vývoj zamestnanosti v obci nemožno predpokladať, ten bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v okresnom meste Sobrance, ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu a cezhraničnej spolupráce.

Graf č.7 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce

Zdroj: vlastné spracovanie na základe SOBD 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Sobrance/Ba%9akovce/TAB.%20117%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20stup%f2a%20najvy%9a%9aieho%20dosiahnut%e9ho%20vzdelania.xls>

Súčasný **ekonomický a sociálny problém** a **vysoká nezamestnanosť** v zmysle aktuálneho Akčného plánu okresu Sobrance (http://www.nro.vlada.gov.sk/data/files/6223_ap-sobrance.pdf) v okrese Sobrance sú spôsobené nielen polohou okresu a jeho faktormi, ale predovšetkým štrukturálnymi zmenami ekonomiky štátu a vonkajšími podmienkami jeho vývoja, ako aj dosahmi centrálnej hospodárskej politiky a sociálnej politiky. Medzi špecifické okresné faktory patrí:

- a) poloha okresu na schengenskej hranici Európskej únie s Ukrajinou,
- b) špecifická odvetvová orientácia regionálnej ekonomiky,
- c) nedostatočne rozvinutá infraštruktúra regiónu,
- d) odchod mladej kvalifikovanej sily z okresu a nevyhovujúca štruktúra zameraní stredného školstva.

V okrese sú sťažené podmienky pre prilákanie väčších zahraničných investorov. Na druhej strane, okres má vysoký potenciál súvisiaci s jeho polohou, za predpokladu postupu integračných procesov v Európe smerom na Ukrajinu. Táto integrácia Ukrajiny však môže znamenať aj významné riziká pre regionálnu ekonomiku, pokiaľ regionálna ekonomika nebude na zmeny vonkajších podmienok dostatočne pripravená. Predpokladom pre pozitívne využitie týchto zmien je strategické nastavenie regionálnej ekonomiky a jej orientácia na plné využitie hospodárskeho, prírodného, kultúrneho a sociálneho kapitálu okresu, ako aj potenciálu cezhraničnej územnej spolupráce v regióne.

4 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PREDPOKLADANÝCH POTRIEB SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

4.1 Deti a mládež

Obec má v úmysle v nadchádzajúcom období deti a mládež k voľnočasovej činnosti, ktorú obec považuje za jeden zo sociálnych nástrojov vplývajúci pozitívne na vývoj a rozvoj osobnosti.

V centre obce je pre deti vybudované detské ihrisko, aby aj najnižšia veková kategória mala priestor na trávenie voľnočasových aktivít. V budúcnosti obec plánuje skvalitňovať životnú úroveň v obci aj naďalej, samozrejme, v závislosti od výšky finančných prostriedkov, ktoré bude môcť obec vyčleniť na tento účel, prípadne sa uchádzať o poskytnutie dotácií z EÚ fondov alebo štátneho rozpočtu.

4.2 Sociálne služby pre seniorov

Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti.

Charakteristickým znakom tejto cieľovej skupiny je:

- zhoršujúci sa zdravotný stav a rast miery chorobnosti a tým zvyšujúca sa závislosť na sociálnej pomoci,
- úbytok sociálnych kontaktov, napr. ale aj ovdovením, odchodom najbližších za prácou, čím prichádza k sociálnemu vylúčeniu,
- menšie ekonomické a finančné možnosti seniorov spôsobené jednak nízkym príjmom v dôchodkovom veku alebo vdovstvom.

Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality

sociálnych služieb)

- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci.

Cieľom v oblasti zamerania komunitných sociálnych služieb pre seniorov je aj vytvorenie podmienok pre **aktívne starnutie**. Aktívne starnutie je podľa definície Svetovej zdravotníckej organizácie, proces, v ktorom sa optimalizujú možnosti zdravia, účasti a bezpečnosti s cieľom zvýšiť kvalitu života starších ľudí. Pojem aktívne starnutie sa netýka len starostlivosti o zdravie, zahŕňa v sebe fyzický, sociálny a duševný aspekt a podporuje nezávislosť seniorov, ich seberealizáciu a účasť na spoločenskom živote komunity.

V súčasnosti obec neposkytuje pre dôchodcov žiadne sociálne služby. Obec Baškovec má perspektívne záujem o skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb smerovaných nielen k tejto citlivej zložke obyvateľstva.

4.3 Ťažko zdravotne postihnutí občania

Táto skupina obyvateľstva si zaslúži osobitnú pozornosť, nakoľko ide o obyvateľov, ktorí sú vzhľadom na svoj zdravotný stav sociálne vylúčení alebo ohrození sociálnym vylúčením. Mnohokrát sa jedná o obyvateľov v nepriaznivých a ťažkých životných situáciách, pričom nepriaznivé podmienky im často znásobuje zlá finančná situácia. Cieľom obce je aj pre túto skupinu obyvateľstva hľadať spôsob pomoci a možností pre skvalitnenie života.

Do tejto kategórie môžu spadať aj:

- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí,
- nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb,
- deti zo sociálne slabších rodín,
- deti ohrozené syndrómom CAN
- deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu,
- deti s problémom záškoláctva,
- „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

4.4 Sociálne vylúčení občania a občania ohrození sociálnym vylúčením

Sociálne vylúčenými jednotlivcami chápeme osoby, ktoré sú vytlačené na okraj spoločnosti vzhľadom na rôzne životné situácie, veľmi nepriaznivé finančné či hmotné podmienky, prípadne osoby, ktoré sú ohrozené takýmto vylúčením z dôvodu závislosti na alkohole, hracích automatoch a pod. Neraz sa jedná o jednotlivcov, ktorí sa vrátili z výkonu

trestu odňatia slobody alebo sú vylúčení na základe svojej etnickej, rasovej, náboženskej alebo inej príslušnosti. Aj na túto skupinu obyvateľstva je potrebné zamerať pozornosť a snažiť sa nájsť spôsob smerujúci s integráciou do spoločnosti. Cieľom obce je celkové skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb občanom v rôznych životných situáciách.

Najpočetnejšiu skupinu, ktorej je potrebné venovať pozornosť sú nezamestnaní. Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov vytvára právny rámec na poskytovanie príspevku pre organizátorov aktivačnej činnosti ako nástroj aktívnych opatrení na trhu a podpory udržiavania pracovných návykov uchádzača o zamestnanie. Uchádzači o zamestnanie, ktorí vykonávajú aktivačnú činnosť a sú pritom poberateľmi dávky v hmotnej núdzi, si účasťou v aktivačnej činnosti zvyšujú svoj príjem vo forme aktivačného príspevku. Aktivačná činnosť sa podľa § 52 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti vykonáva formou menších obecných služieb pre obec alebo formou menších služieb pre samosprávny kraj.

4.5 Financovanie sociálnych služieb

Obec Baškovec predpokladá financovanie potenciálnych služieb sociálnej oblasti, z dvoch zdrojov:

- Rozpočet obce
- Fondov EÚ

Sociálne služby poskytované verejným poskytovateľom sociálnej služby môžu byť financované:

- z rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby,
- z prostriedkov prijatých na základe písomnej darovacej zmluvy,
- z prostriedkov združenia obcí, združenia vyšších územných celkov a združenia osôb,
- z výsledku hospodárenia z vedľajšej činnosti, ktorú vykonávajú zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti alebo zakladateľskej pôsobnosti obce alebo vyššieho územného celku s jeho súhlasom
- z iných zdrojov – dotácie z fondov EÚ zameraných na podporu sociálnych služieb.

4.6 Analýza poskytovateľov sociálnych služieb v regióne

Vzhľadom na to, že obec Baškovec je relatívne malou obcou s pomerne nízkou občianskou vybavenosťou, rozvoj poskytovania sociálnych služieb v obci je pomalý. Výhodou obce a jej obyvateľov je blízkosť okresného mesta Sobrance, kde majú obyvatelia možnosť využiť niektoré druhy sociálnych služieb. Nižšie uvádzame poskytovateľov jednotlivých sociálnych služieb v prílohlom regióne.

A) Verejní poskytovatelia sociálnych v regióne:

1. **Mesto Sobrance** – terénna sociálna práca, Komunitné centrum, opatrovateľská služba, Klub dôchodcov.
2. **Mesto Michalovce** – Zariadenie pre seniorov, Denné centrum, Komunitné centrum.
3. **Blatné Remety** – Komunitné centrum
4. **Hlivištia** - terénna opatrovateľská služba
5. **Horňa** - terénna opatrovateľská služba
6. **Regionálna nemocnica Sobrance n.o.** – zariadenie opatrovateľskej služby, Zariadenie pre seniorov
7. **ANIMA – DSS:**

Zariadenie už 19 rokov poskytuje pomoc rodinám s postihnutými deťmi z Michaloviec a širšieho okolia. Anima- Domov sociálnych služieb je zariadenie sociálnych služieb pre deti a dospelých v Michalovciach, ktoré poskytuje starostlivosť denne a týždenne. Kapacita zariadenia je 30 detí a dospelých(z toho 12 na týždennom pobyte). Zariadenie je rozpočtovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja a má právnu subjektivitu. Cieľom ANIMY je poskytovanie kvalitných služieb občanom so zdravotným postihnutím (mentálne postihnutie, duševné poruchy, kombinácie postihnutí, autizmus), deťom a rodinám v krízových situáciách, ľuďom v hmotnej núdzi a bez prístrešia a pomáhať im preklenúť a riešiť ťažké životné situácie. Rešpektovanie potrieb klienta, vlastného výberu, individuálny prístup a snaha o aktívne prežívanie života (aktívny prístup k riešeniu sociálnej situácie) sú hlavnými piliermi práce s klientom.

- Útulok, Baškovec (okres Sobrance)
- ANIMA – DSS Michalovce
- ANIMA – DSS – krízové stredisko Michalovce

8. **HARMONIA - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov – Strážske** – Zariadenie pre seniorov, DSS
9. **LIDWINA - DSS – Strážske**
10. **ONDAVA – DSS – Rakovec nad Ondavou**

B) Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb v regióne:

1. **DOSOS n.o. – DSS – Sobrance**
2. **Resocia n.o. – Petrovce** – Zariadenie podporovaného bývania, Domov na pol ceste, Zariadenie opatrovateľskej služby.
3. **ZOS Anna-Mária n.o. – Horňa** – Zariadenie opatrovateľskej služby, Denný stacionár.
4. **Slovenský červený kríž** – Útulok pre bezdomovcov v Michalovciach, o r.2002.
Slovenský Červený kríž, územný spolok Michalovce poskytuje na území mesta sociálne služby:
 - opatrovateľská služba v domácnosti - od r. 1995,
 - útulok pre bezdomovcov - od r. 2002,
 - donáška obedov seniorom – od r. 2010.

5. Občianske združenie Teresa Benedicta

6. Charitný dom prof. Hlaváča – Michalovce. V zariadení sa poskytuje:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- sociálne poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia,
- ubytovanie,
- stravovanie,
- upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne.

Utvárajú sa podmienky na úschov cenných vecí. Zabezpečuje sa ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje zariadenie opatrovateľskej služby ošetrovateľskú starostlivosť.

7. Charitný dom Juraja Jendželovského - Charitný dom Juraja Jendželovského podľa § 39 je špecializované zariadenie, ktoré je v prevádzke od 2. 11. 2016. V špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonová choroba, Alzheimerová choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, Schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa. 80 % našich klientov má Alzheimerovu chorobu. Naším cieľom je zlepšiť kvalitu života chorých a ich rodinných príslušníkov.

8. Zariadenie pre seniorov , Nám. Jána Pavla II. Michalovce - Soc. služba je poskytovaná podľa zák. 448/2008 Z. z. § 35. Klienti počas dňa môžu tráviť voľný čas individuálne alebo skupinovo. Možnosti: kondičné cvičenia, záujmová činnosť, aktivizačné cvičenie s využitím prvkov ergoterapie, arteterapie, biblioterapie, muzikoterapie, balneoterapie, psychomotorickej, remiscenčnej a validačnej terapie

9. INTEGRA – občianske združenie - cieľom je poskytnutie pomoci a podpory ľuďom s problémami duševného zdravia. Poslaním Integrity je prispievať k vytváraniu a rozvoju podmienok pre dôstojný a rovnocenný život ľudí s duševnou poruchou a duševným postihnutím v spoločnosti a prispievať k posilneniu duševného zdravia v spoločnosti využívajúc pri tom nástroj tetralógu: vzájomná komunikácia štyroch účastníkov: užívateľ – príbuzných – profesionálov – verejnosti.

10. Zariadenie podporovaného bývania – Michalovce , Ul.Hollého, Ul.pri Mlyne. Zariadenie podporovaného bývania (ďalej len „ZpB“) (§ 34 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách) - poskytuje celoročný pobyt ľuďom s duševnou poruchou, ktorí sú schopní viesť samostatný život s pomocou inej osoby. Bývanie podporuje autonómiu klienta, pomáha mu pri dosiahnutí a udržaní optimálnej sociálnej úrovne, nezávislosti a sebestačnosti. Podporované bývanie je zabezpečené na Ulici pri mlyne 1430/1A, kde bývajú 20 prijímatelia sociálnych služieb a bývanie na Ulici J. Hollého 56, kde sú ubytované tri prijímateľky sociálnych služieb. V našich zariadeniach podporovaného bývania je personál (sociálni pracovníci, ergoterapeuti) prítomný iba v pracovných dňoch počas pracovných hodín. Počas tejto doby pracovníci pomáhajú

klientom pri sebaobslužných úkonoch, úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri obnove základných sociálnych aktivít.

- 11. Arcidiecézna charita Košice – Michalovce - ARCIDIECÉZNA CHARITA KOŠICE,** Bočná 2, 040 01 Košice pôsobí na území mesta Michalovce od roku 1996. CHARITATÍVNO-SOCIÁLNE CENTRUM, je zriadené na Ulici okružná 3657, 071 01 Michalovce.
- 12. Denný stacionár sv. Kláry – Michalovce -** Denný stacionár sv. Kláry (ďalej len „DS“) pôsobí od 1.1.2016 pre seniorov a občanom odkázaným na túto sociálnu službu. Denný stacionár je to zariadenie v ktorom je poskytovaná sociálna služba seniorom na určitý čas, počas dňa. Služby sa ponúkajú aj tým, ktorí potrebujú pomoc inej osoby. Služby DS sú určené odkázaným na celodennú starostlivosť pre obmedzenú pohyblivosť a vek. Seniorom, ktorí trpia miernou poruchou pamäti (nie je bezpečné, aby zostávali sami doma), ktorých zdravotný stav je stabilizovaný a nevyžaduje si sústavnú opateru, ktorí chcú svoj čas stráviť príjemne, aktívne a v spoločenstve. V dennom stacionári sú ponúkané služby: pomoc pri rôznych úkonoch podľa potreby a zdravotného stavu, stravu (desiata, obed, olovrant), sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, pracovnú a tvorivú činnosť, záujmové aktivity, kognitívny tréning a tréning 43 pamäti zameraný na posilňovanie pamäti a vitality poskytovania sociálnej služby, duchovnú službu. Prínos denného stacionára je zlepšenia kvality života poskytovania sociálnej služby, udržiavanie sociálneho kontaktu, spoločenstvo, aktivizácia k činnosti, podpora sebestačnosti a samostatnosti, domáce prostredie počas dňa.
- 13. Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím - Michalovce -** Prijímateľom je poskytovaná pracovná, zdravotná a sociálna rehabilitácia. Touto činnosťou sa sledujú postupy na obnovu a udržanie osobnostného vývinu fyzickej a pracovnej výkonnosti občana. Občania s ťažkým zdravotným postihnutím majú mentálny a kombinovaný postih, preto všetka činnosť a terapia sa poskytuje podľa individuálnych potrieb. Kontaktnými osobami pri poskytovaní sociálnej služby sú rodičia prijímateľov sociálnych služieb.
- 14. Občianske združenie NOVÁ CESTA -** Sociálne služby sú poskytované od roku 2010 / špecializované sociálne poradenstvo pre marginalizované rómske komunity. Cieľom a náplňou sociálnej služby pre klienta - je poradenstvo, služby a sprevádzanie klienta. Vekový rozsah klientov je od školopovinných detí do 16 rokov, študenti, dospelí a seniori.
- 15. PRAMEŇ ZEMPLÍNA, združenie – Michalovce -** Cieľom, náplňou danej sociálnej služby pre klienta je:
 - poradenské sociálne služby – základné poradenstvo, právna poradňa,
 - právne poradenstvo,
 - administratívne služby a poradenstvo ľuďom v sociálnej a hmotnej núdzi,
 - počas dňa voľný čas klienti trávia pri pracovnej terapii, záujmovej činnosti.Občianske združenie sa sústreďuje na poradenstvo a pomoc ľuďom v sociálnej a hmotnej núdzi, v oblasti práce, sociálnych vecí a zdravotníctva.

16. Detský domov Michalovce - Predmetom činnosti detského domova je aj naďalej nahrádzať prirodzené rodinné prostredie dieťaťa od narodenia do skončenia ústavnej starostlivosti pobytovou formou a to vykonávaním najmä sociálnej práce, odbornej diagnostiky, pomoci na zvládnutie:

- krízy, výchovy, pomoci pri príprave na školské vyučovanie, liečebno-výchovnej starostlivosti, psychologickéj starostlivosti, resocializácie a resocializačných programov, rekreačnej činnosti a rehabilitačnej činnosti,
- utváraním podmienok najmä na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a úschovu cenných vecí,
- zabezpečovaním najmä stravovania, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania a prípravy na povolanie,
- poskytovaním starostlivosti najmä bývania, stravovania, obslužnej činnosti a osobného vybavenia.

Schválená kapacita detského domova je 95 detí, počet zamestnancov je 65.

17. Detský domov Remetské Hámre - Predmetom činnosti detského domova je aj naďalej nahrádzať prirodzené rodinné prostredie dieťaťa od narodenia do skončenia ústavnej starostlivosti pobytovou formou.

18. MOBILITES – nezisková organizácia Michalovce – poskytovanie prepravnej služby.

19. FILANTROPIA MICHALOVSKO-KOŠICKEJ EPARCHIE - Filantropia je účelovým zariadením cirkvi, ktorej zriaďovateľom je Michalovsko-košická pravoslávna eparchia v Michalovciach.

Predmetom činnosti je najmä:

- poskytovanie terénnych sociálnych služieb,
- donáška obedov, asistencia, opatrovatel'stvo pre zdravotne odkázaných občanov v meste Michalovce a okolí,
- spolupráca so sociálnymi inštitúciami a terénnymi sociálnymi službami v meste Michalovce a okresoch Michalovce, Sobrance a Trebišov pri distribúcii potravín v rámci Európskej únie – sťahovanie potravín z trhu (2010-12: múka, cestoviny; 2016-17: jablká),
- distribúcia potravín pred ukončením záruky z obchodných reťazcov pre sociálne odkázaných občanov v okresoch Michalovce, Sobrance, Trebišov a Košice mesto,
- organizovanie zbierky šatstva ako aj rôzne aktivity a letné tábory pre deti z detských domovov a sociálne odkázaných rodín, 47
- činnosť je orientovaná na cieľovú skupinu: sociálne a zdravotne odkázané osoby, prevažne seniori a sociálne odkázané mnohopočetné rodiny a deti z detských domovov a krízových centier,
- bezplatné terénne sociálne služby,
- inštrukcie k projektom pre cirkevné obce.

20. Senior centrum Širava - pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

5 PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A SOCIÁLNEJ POMOCI V OBCI

Hlavnými prioritami v rámci rozvoja sociálnych služieb v obci v nadväznosti na celý Košický samosprávny kraj sú:

- 1. Podporovať rozvoj sociálnych služieb a svojpomoci pre zlepšovanie kvality života seniorov, ako skupiny obyvateľov mesta s najväčším percentuálnym nárastom oproti uplynulému päťročnému obdobiu.*
- 2. Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb a sociálnej pomoci v súlade s potrebami cieľových skupín a komunit.*
- 3. Zlepšovanie starostlivosti o marginalizované skupiny obyvateľov mesta.*
- 4. Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.*

Obec Baškovec sa v budúcnosti plánuje zapojiť do výziev v rámci podpory a rozvoja sociálnych služieb, samozrejme za podmienky, že bude oprávneným žiadateľom.

Časový plán realizácie predmetných priorít je závislý v drvivej miere od finančných prostriedkov, ktoré bude možné využiť na tento účel. V súčasnosti nie je možné rozmedzie časového harmonogramu rozvoja sociálnych služieb predpokladať, vzhľadom na nedostatok financií, ktoré sú závislé od potenciálnych výziev a dotácií EÚ na podporu a rozvoj jednotlivých sociálnych služieb.

6 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE

/ ďalej iba „KPSS“ /

Plnenie zámerov, cieľov a opatrení, ktoré vyplývajú z Komunitného plánu sociálnych služieb bude kontrolované:

- verejnosťou v priebehu platnosti KPSS (zverejnenie KPSS na webovej stránke obce, vytvorenie možnosti kontroly plnenia cieľov a priorít širokou verejnosťou pripomienkovaním e-mailom, osobne na obecnom úrade alebo písomne),
- obecným zastupiteľstvom na zasadnutí obecného zastupiteľstva 1 x za 2 roky (spracovanie Správy o plnení KPSS na zasadnutie OcZ, správu predkladá starosta).

Komunitný plán sociálnych služieb je možné meniť aj v prípade, že sa zmenia priority, ak sa získajú finančné prostriedky na konkrétne potreby s novými návrhmi na poskytnutie sociálnych služieb.

7 ZÁVER

Jedným zo zamýšľaných vedľajších efektov procesu komunitného plánovania je zvýšenie informovanosti verejnosti o problematike a ponuke sociálnych služieb, ako aj podpora zaradenia oblasti sociálnych služieb do dlhodobých rozpočtových priorít obce. Obyvatelia obce Baškovec majú vzhľadom na blízkosť Sboru prístup k poskytovaniu komplexných komunitných a sociálnych služieb pre všetkých záujemcov, predovšetkým pre marginalizované skupiny obyvateľstva. Zároveň sme prejavili snahu rôznymi činnosťami, aktivitami, službami o zvyšovanie sociálnych zručností a kompetencií, prevenciu a predchádzanie vzniku sociálno-patologických javov a rizikového správania v súčinnosti s verejnou správou, štátnou správou a ďalšími.

Máme v úmysle prispievať k sociálnemu začleňovaniu, integrácii osôb sociálne vylúčených na lokálnej i individuálnej úrovni, odstraňovať sociálne bariéry medzi občanmi, budovať vzájomnú toleranciu a akceptáciu, transformovať stereotypy, ktoré prevládajú medzi majoritnou a minoritnou skupinou obyvateľstva, podporovať vzdelávanie a túžbu po poznaní a zároveň poskytovať priestor pre ich seberealizáciu.

Peter Báthory
starosta obce Baškovec